

Sistemul bancar contemporan

Acest **curs** prezintă **Sistemul bancar contemporan**.

În acest PDF poți vizualiza cuprinsul și bibliografia (dacă sunt disponibile) și aproximativ două pagini din documentul original.

Arhiva completă de pe site conține un fișier, într-un număr total de **10 pagini**.

Fișierele documentului original au următoarele extensii: doc.

Cuprins

- 1.1. Etapele istorice de dezvoltare a sistemului bancar, definirea și structura instituțională a sistemului bancar contemporan
- 1.2. Dezvoltarea sistemului bancar în Republica Moldova
- 1.3. Particularitățile băncilor centrale, funcțiile și instrumentele politicii monetare
- 1.4. Structura organizatorică și operațiunile BNM pe piața monetară

Extras

- 1.1. Etapele istorice de dezvoltare a sistemului bancar, definirea și structura instituțională a sistemului bancar contemporan

Comerțul cu bani a apărut cu mult înainte de apariția băncilor. Istoria sistemului bancar își găsește originile în trecutul îndepărtat. Există mărturii foarte vechi ce atestă practicarea unor activități care, într-o formă mai mult sau mai puțin evoluată, pot marca primii pași pe tărâmul practicii bancare. Evidențierea strictă a etapelor istorice de dezvoltare a sistemului bancar este destul de dificilă. Printre specialiștii din domeniu nu există o unitate de opinii.

Astfel unii consideră că băncile, deci și sistemul bancar, au apărut odată cu constituirea manufacturilor la etapa capitalismului timpuriu, în special indicând perioada istorică a sec. XIV-XV și plasamentul geografic (orașele comerciale din Italia, de exemplu Veneția și Genova). Apariția băncilor, consideră ei, a fost depeterminată de cerințele obiective ale dezvoltării sistemului capitalist, în special cererea masivă de capital.

Alții consideră că băncile au apărut la o etapă mai timpurie, în cadrul gospodăriei feudale, odată cu apariția zarafilelor, cămătarilor, axându-se în special pe funcția de intermediar în procesul de schimb, atât pe piața internă, cât și în special în cadrul schimburilor internaționale.

Totuși bogatul material istoric, se pare, confirmă existența primelor elemente ale activității bancare (intermedierea plăților, acceptarea depozitelor, acordarea împrumuturilor și perceperea dobânzii) încă din antichitate. În acest context putem evidenția următoarele etape ale apariției și dezvoltării sistemului bancar.

I. Perioada antică

Primele dovezi ale unei activități bancare se regăsesc în Orientul Apropiat (Babilon) și în Egiptul Antic. În acea perioadă templele erau deopotrivă loc de rugăciune și loc de păstrare a bunurilor și tezaurilor, împrumutând aceste bogății, preoții realizau un dublu scop: obținerea recunoștinței și a unui mic profit

Au fost descoperite mărturii scrise privind activitatea de depuneri și împrumuturi efectuată de către preoții templelor, încrederea pe care o inspirau templele favoriza intermedierea monetară, asemănător băncilor de mai târziu. Detalii referitoare la depozite, împrumuturi, dobânda percepută și rambursarea creditelor

se regădesc deja în Codul lui Hammurabi, descoperit la Susa în anul 1900 (Hammurabi a fost suveran al Regatului Babilonian în sec. al XVIII-lea î.Hr.). Codul lui Hammurabi era gravat pe un bloc de diorit înalt de 2,25 m, descoperit sub ruinele templului Susa și expus în muzeul Luvru. Acest cod cuprinde norme care reglementează depozitul și împrumutul. Pentru împrumutul de cereale dobânda anuală era de 33%, iar pentru argint varia între 12 și 20%. Codul conține și prima regelementare a contractului de cont de comision, „strămoșul” contului curent

Semnificativ este că templele acordau două facilități importante: încrederea în corectitudinea efectuării operațiunilor și siguranța în păstrarea valorilor, ele rămânând perfect valabile, necesare și actuale pentru sistemul bancar contemporan.

Mai târziu, egiptenii, asirienii, grecii, romanii, dezvoltând comerțul, s-au văzut nevoiți să practice schimbul de monede și de metale prețioase. În Grecia Antică în sec. al VI-lea î. Hr., orașele-stat și templele au început să bată monede proprii. Datorită faptului că fiecare oraș-stat își avea moneda proprie, a apărut necesitatea schimbului unei contra alteia. Acestea pot fi considerate primele schimburi valutare primitive. Persoanele ce practicau schimbul de monede și de metale prețioase erau zarafii, cămătarii sau trapeziții (de la „trapeza” - masă instalată în piețe la care-și rezolvau afacerile).

În sec. al VI-lea î.Hr. în Grecia sunt constituite primele bănci publice administrative. Aceste instituții erau conduse și controlate de agenții publici în baza unor norme ce pot fi asociate primelor reglementări statale cu privire la activitatea băncilor. Pe lângă rolul propriu-zis, aceste bănci aveau sarcina de a stoca impozitele percepute de la populație. De asemenea ele mai aveau dreptul de a bate monedă.

Mai târziu pământurile grecești au fost cucerite de Imperiul Roman. Pe măsură ce aceste teritorii sunt supuse, romanii iau cunoștință de modalitatea funcționării băncilor grecești, conștientizând importanța operațiunilor bancare. Foarte curând după aceea în Imperiul Roman au apărut atât bănci publice, după modelul grecesc, cât și bănci private. Băncile furnizau clienților situații ale conturilor pentru operațiunilor efectuate. Astfel clienții puteau conta pe extrasul din cont ca mijloc de probă față de terți, iar băncile compensau sistematic creanțele și datoriile de aceeași natură, relevând numai soldul. Din aceste informații se observă că serviciile prestate clienților erau în proces de diversificare. Tot atunci în cadrul dreptului roman apar primele elemente ale dreptului comercial și celui bancar.

II. Perioada de constituire propriu-zisă a băncilor comerciale (până la sfârșitul sec. XVIII)

În Evul Mediu, au continuat să joace un rol important în efectuarea unor activități bancare specifice. Oficial, mănăstirile nu aveau voie să perceapă dobânzi, dar recurgeau totuși la alte metode pentru a obține profit. Acestea își constituiau veniturile din ipoteci, din comisioane pentru creditele acordate și pentru alte servicii prestate.

Secolele al XIV-lea - al XVI au fost marcate de importante evenimente istorice care au influențat și activitatea bancară. Atunci apar primele instituții de tip bancar, care efectuau preponderent operațiuni de transfer, contribuind la eficiența sistemului de plăți. Prima bancă de acest tip a fost Banca Veneției, creată în anul 1171 și recunoscută oficial în 1587 ca „Banca de Rialto”. Termenul „bancă” provine de la cuvântul italian „banco”, ceea ce înseamnă scaun de schimb, masă de bani.

Dezvoltarea afacerilor impunea crearea unor centre permanente de operare cu banii și în acest scop se constituie în 1531 prima bursă de la Anvers, și apoi la Londra. Astfel se conturează distincția dintre piețele financiare și bănci: în cadrul burselor se întâlnesc pentru afaceri vânzătorii și cumpărătorii sau creditorii și debitorii, în timp ce băncile tratează tranzacțiile separat cu fiecare dintre părți.

În secolele al XVII-lea și al XVIII-lea activitatea bancară se dezvoltă în toate formațiunile statale din Europa. Au apărut bănci similare și în alte centre comerciale: Geneva (1407), Amsterdam (1609), Hamburg (1619), Rotterdam (1635). Banca Angliei (1695) a devenit modelul pe care s-au pliat structurile bancare create ulterior.

Activitatea băncilor se limita la emiterea banilor, la acceptarea depozitelor și păstrarea și păstrarea lor, la

